

ter, naar de ere tilstede, bruges i Statens Tjeneste. Dette altsaa med Hensyn til Spørgsmaalet om Forholdet til Firmaet.

Hvad nu angaaer Forholdet til den Embedsmand, om hvem her er Tale, er det allerede blevet omtalt, at man ikke fra Principets Side har kunnet billige det dobbelte Forhold, hvori han er traadt. Det ærede Medlem for Skanderborg Amts 2den Valgkreds (R. Jensen) sagde, at Rigsraadet havde etableret dette, og at Rigsraadet hndede meget saadanne dobbelte Forhold; men jeg maa gjøre opmærksom paa, at det er en fuldstændig Misforstaaelse. Rigsraadet har ikke etableret dette Forhold, men Ministeriet har etableret det; Rigsraadet har ikke engang godkendt det, thi Spørgsmaalet har ikke været forelagt for det, men det har liit stille dertil, og den Forsamling, som i Rigsraadet har tiit stille dertil, er saagodtsom det selsomme Folkething, her sidder, saaledes at der ikke er Anledning til at kaste Stygge paa nogen tidligere Forsamling i den Retning. Naar man nu spørger mig, om Udvalget har anseet dette Forhold for rigtigt, maa jeg svare, ligesom adskillige ærede Talere, der have havt Ordet før mig: Vi have anseet det for meget uregelmæssigt; vi ansee det overhovedet for at være uregelmæssigt, at en Embedsmand, der er i en saadan Stilling, at han skal offre sin fulde Virksomhed for Staten, indlader sig i privat Bedrift af større Omfang, og vi ansee det for dobbelt uregelmæssigt, naar Forholdet er, som det her er, men naar Udvalget alligevel har fundet, at der ikke var tilstrækkelig Anledning for det til at gjøre Indstilling om denne Sag, ligger Grunden dertil ganske tydelig i, at, hvormeget vi end anerkjende det nævnte Princip for at være rigtigt, erkjende vi dog, at der er et andet Princip, som er endnu rigtigere, og det er den ælbgamle Sætning, at den øverste Regel er Statens Vel. I det Hele stiller Sagen sig saaledes for os, at det virkelig er Statens Vel — og det ikke med Hensyn til Bagateller, men i Ordets store og vide Betydning — som Ministeriet har søgt at varetage ved at finde sig i denne Dobbeltthed. Jeg vil minde de Herrer om, hvad det gjaldt om, da dette dobbelte Forhold blev etableret. Det gjaldt om paa vort lille Værst at gjøre en

Svingning, som vistnok aldrig i kort Tid og ikke uden meget stor Kraft og Bekostning er udført paa noget Værst, nemlig fuldstændig at gaae over fra Træstibsbygning til Jernstibsbygning, ja, til de allervanskeligste Problemer i Jernstibsbygningen. Alle de Kræfter, man havde og havde benyttet i ganske andre Retninger, maatte man gaae over til at benytte ved Bygningen af dette Slags Skibe, og alle de mange Indretninger, som man havde stillet op i ganske andre Diemed, maatte man lidt efter lidt forandre og udvide til Brug i det nye Diemed. Det var en stor og uhyre Vanskelighed, og de Herrer ville erindre, at vore Kræfter til at løse en saadan Opgave ikke have været mange eller store. Der har i Spidsen for Værstet staaet høist forsiente og indsigtsfulde Mænd, Officerer, hvis Kundskaber, Indsigt og redelige Villie jeg skal være den Sidste til at nedsette, men det Slags Foretagender, hvorom her er Tale, kunne ikke, saavidt jeg kan danne mig en Forestilling om dem, gennemføres ved almindelig Dygtighed. Dertil behøves Mænd, som ikke alene have det Studium, de Kundskaber, den Dygtighed og den Arbeidssevne, der hører til for i Almindelighed at bestyre saadanne Foretagender, men som tillige ere særligt begavede af Naturen og udrustede med et Snille, som kun findes hos de færreste Mennesker. Derfor siger jeg, at man ved saadanne Leiligheder, hvor det gjælder om at bryde en ny Bane, bør springe Reglerne over, og at Ministeriet har gjort vel i at springe denne Regel over, naar det forholder sig saaledes, som det er blevet sagt og ikke modsagt af Noget, at det netop er derved, det er lykkes at gennemføre, hvad der er gennemført, saa taaleligt som det er skeet. — Naar det er sagt, at der Intet var bygget paa Værstet i de sidste Aar, saa er dette urigtigt. Vel er intet af de Skibe, som ere under Bygning, bygget færdigt, men der er bygget Meget, ikke saameget, som der kunde men idetmindste saameget, som der kunde bygges efter de Midler, der stode til Raadighed, naar tillige den hele Omformning skulde finde Sted. Jeg tør naturligviis ikke udtale mig med Bestemthed herom, men dette Indtryk har jeg faaet. Jeg siger altsaa: Den Minister som for 3 Aar siden traf Bestemmelsen, har